

Sygn. akt III AUa 747/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur SSA Lucyna Ramlo (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2016 r. w Gdańsku

sprawy M. J. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu- IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 lutego 2016 r., sygn. akt IV U 1075/15

oddala apelację.

SSA Barbara Mazur SSA Michał Bober SSA Lucyna Ramlo

Sygn. akt III AUa 747/16

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. J. (1) odwołał się od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 10.07.2015r., stwierdzającej, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru skalek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, podlega on obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 01.04.2003r. do 27.09.2003r., od 05.10.2003r. do 31.01.2008r. i od 01.04.2010r. do 29.12.2010r.

W odwołaniu ubezpieczony negował fakt prowadzenia działalności gospodarczej w okresach określonych w decyzji.

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że w spornych okresach ubezpieczony nie podlegał innym tytułom ubezpieczenia, pomimo tego, że posiadał status przedsiębiorcy. W ocenie organu sam fakt złożenia deklaracji o wyłączeniu z ubezpieczenia społecznego nie przesadza, że zostało ono dokonane prawidłowo względem ubezpieczeń o powszechnym i obowiązkowym charakterze.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2016r. Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczony M. J. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1.04.2003r. do 27.09.2003r., od 5.10.2003r. do 31.01.2008r. i od 1.04.2010r. do 29.12.2010r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Poza sporem było, że ubezpieczony M. J. (1) figurował w ewidencji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, prowadzonej przez Urząd Miejski w O. od 01.03.1996r. do 11.01.2000r. na podstawie wpisu 919/96 wydanego przez Burmistrza Miasta i Gminy O.. Natomiast w okresie od 12.01.2000r. do 29.12.2010r. figurował w ewidencji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, prowadzonej przez Urząd Miejski w E. na podstawie wpisu (...), wydanego przez Prezydenta Miasta E..

Niekwestionowanym było, że do 31.03.2003r. ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług budowlanych.

W dniu 1.04.2003r. ubezpieczony złożył pozwanemu oświadczenie na druku (...) o wyrejestrowaniu z ubezpieczeń i na druku (...) o wyrejestrowaniu płatnika składek z dniem 01.04.2003r. Każdy druk zawierał odrębną adnotacją „zawieszenie”.

W dniu 28.09.2003r. ubezpieczony zgłosił się do ubezpieczeń społecznych, przedstawiając pozwanemu zgłoszenie na druku (...) z odrębną adnotacją „odwieszenie”, a następnie ponownie dokonał wyrejestrowania z dniem 05.10.2003r. Niekwestionowanym było, że w okresie od 01.02.2008r. do 31.03.2010r. ubezpieczony był zatrudniony na umowę o pracę.

Niekwestionowanym było, że w okresach: od 01.04.2003r. do 27.09.2003r., od 05.10.2005r. do 31.01.2008r. oraz od 01.04.2010r. do 29.12.2010r. ubezpieczony nie był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych lub zdrowotnych ani jako pracownik, ani zleceniobiorca, ani z jakiegokolwiek innego tytułu do ubezpieczeń.

W dniu 30.12.2010r. decyzją Prezydenta Miasta ubezpieczony został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej z dniem 29.12.2010r.

W dniu 12.01.2015r. ubezpieczony złożył do organu rentowego wnioski o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenie społeczne. W maju 2015r. organ wszczął postępowanie wyjaśniające i w konsekwencji wydał 10.07.2015r. decyzję, stwierdzającą, że ubezpieczony M. J. (1), jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 01.04.2003r. do 27.09.2003r., od 05.10.2003r. do 31.01.2008r. i od 01.04.2010r. do 29.12.2010r.

Kwestią sporną było czy w okresach objętych zaskarżoną decyzją ubezpieczony faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy podkreślił, że wpis do ewidencji ma charakter deklaratoryjny i sam z siebie nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, ale prowadzi do domniemania prawnego, że zarejestrowana działalność jest wykonywana.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: /../ osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Osoby te podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z przepisu powyższego jednoznacznie wynika, że w okresie, w którym wykonywanie działalności gospodarczej zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej osoba prowadząca pozarolniczą działalność nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż nie neguje, że przepisy dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej obowiązujące do 19.09.2008r. nie przewidywały zawieszenia działalności gospodarczej i dopiero ustawą z dnia 10.07.2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw dodano przepis art. 14 a, wprowadzono dopuszczalność zawieszania wykonywania działalności gospodarczej i późniejszego wznowienia oraz wprowadzono do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych art. 13 pkt 4 w obecnym brzmieniu. Do dnia 19.09.2008r. w sytuacji gdy podmiot gospodarczy rezygnował z prowadzenia działalności lub chciał jedynie dokonać zawieszenia w prowadzeniu takiej działalności mógł jedynie dokonać formalnego wyrejestrowania działalności gospodarczej z ubezpieczenia, składając druki (...) i (...).

Zdaniem Sądu ubezpieczony wykazał, że w okresach spornych nie prowadził działalności gospodarczej. Przede wszystkim zeznania ubezpieczonego znalazły pełne potwierdzenie w zeznaniach świadków M. J. (2) i A. J., które jednoznacznie wskazywały, że w spornych okresach ubezpieczony nie zajmował się działalnością gospodarczą tj. nie wykonywał żadnych czynności związanych z działalnością, nie szukał potencjalnych klientów, nie ogłaszał się. Swoją aktywność życiową ograniczał jedynie do zajmowania się sprawami domowymi. Zdaniem Sądu brak było podstaw by zeznaniom świadków M. J. (2) i A. J. odmówić waloru prawdziwości czy wiarygodności. Oceny Sądu nie zmienia okoliczność, że świadkami w sprawie była siostra i żona ubezpieczonego, a więc osoby mu najbliższe. W ocenie Sądu I instancji, sam fakt posiadania statusu osoby bliskiej nie pozbawia waloru wiarygodności zeznań takich osób. W sytuacji bowiem gdy ubezpieczony miał za zadanie wykazanie dowodowymi braku aktywności w prowadzeniu działalności, to niewątpliwie taką wiedzę mogły posiadać jedynie osoby mu najbliższe. W ocenie Sądu zeznania świadków w przedmiocie, że ubezpieczonego nie interesowało już prowadzenie działalności gospodarczej, a jedynie podjęcie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i takiej pracy jedynie poszukiwało na uwzględnienie zwłaszcza w świetle, jego zatrudnienia na umowę o pracę w okresie od 01.02.2008r. do 31.03.2010r. Podkreślenia wymaga, że zeznania tych świadków jak i zeznania samego ubezpieczonego w pełni korespondują z dokumentacją jaka została złożona przez ubezpieczonego do organu rentowego. Należy zauważyć, że ubezpieczony w 2003r. jak i 2010r. składał do organu rentowego druki o wyrejestrowaniu go z ubezpieczeń społecznych, co ewidentnie także świadczy o zamiarze ubezpieczonego o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej. Tej oceny nie zmienia fakt, iż na powyższych drukach odręcznie ubezpieczony zawarł adnotacje „zawieszenie” i „odwieszenie”. W ocenie Sądu zamiar nieprowadzenia działalności ubezpieczonego jest jak najbardziej czytelny nawet uwzględniając odręczne adnotacje ubezpieczonego.

Sąd I instancji nie negował, że ubezpieczony przez okres sporny do Urzędu Skarbowego składał oświadczenia o przychodzie O. W ocenie Sądu tego typu oświadczenia także niewątpliwie potwierdzają twierdzenia ubezpieczonego o braku jego aktywności jako działacza gospodarczego. Oceny Sądu w żadnej mierze nie zmienia fakt, że przez okres sporny nie dokonał on wykreślenia z ewidencji podmiotów gospodarczych jak i nie złożył do Urzędu Skarbowego informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej. Jak wskazano wyżej wpis do ewidencji ma charakter deklaratoryjny i sam z siebie nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, ale jedynie prowadzi

do domniemania prawnego, że zarejestrowana działalność jest wykonywana. Zdaniem Sądu ubezpieczony skutecznie obalił to domniemanie zeznaniami świadków, złożeniem do organu ubezpieczeń oświadczenia o wyrejestrowaniu z ubezpieczeń na drukach (...) i (...) jak i oświadczeniami o przychodzie O.

Mając powyższe na uwadze odwołanie skarżącego jako uzasadnione podlegało uwzględnieniu i dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd I instancji zmienił decyzję pozwanego organu i ustalił, że ubezpieczony, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 01.04.2003r. do 27.09.2003r., od 05.10.2003r. do 31.01.2008r. i od 01.04.2010r. do 29.12.2010r.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1 i 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej poprzez przyjęcie, iż odwołujący się M. J. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w spornych okresach,

- naruszenie treści art. 233 § 1 k.p.c., polegające na przekroczeniu granicy swobodnej oceny dowodów przez uznanie, że odwołujący się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w spornych okresach.

Wskazując powyższe zarzuty apelacyjne, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, polegające na oddaleniu odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelujący wyjaśnił, iż przepisy podatkowe i z zakresu systemu ubezpieczeń społecznych nie znają pojęcia zawieszenia działalności przed 20 września 2008 r., od kiedy to obowiązuje w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Skarżący podniósł, że przed dniem wejścia w życie art. 36a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie istniała normatywna podstawa zwolnienia przedsiębiorcy z obowiązku opłacania składek w okresie faktycznego niewykonywania przez niego działalności gospodarczej. Samo istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, że skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to działalność ta faktycznie była prowadzona i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty należnych z tego tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

W ocenie organu rentowego stanowisko Sądu I instancji nie jest prawidłowe, gdyż w spornych okresach odwołujący się figurował w ewidencji działalności gospodarczej, a osoba wpisana do takiej ewidencji w obowiązującym stanie prawnym traktowana jest jako osoba prowadząca działalność. Odwołujący się na potwierdzenie, że w spornych okresach nie prowadził działalności gospodarczej przedstawił jedynie zeznania świadków, które zdaniem organu rentowego, nie tylko z uwagi na więzi rodzinne łączące ich z ubezpieczonym, nie stanowią dostatecznej podstawy, aby uznać, iż ubezpieczony faktycznie takiej działalności nie prowadził. Zdaniem organu rentowego zeznania siostry M. J. (2), która nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego z bratem, a w związku z tym nie mogła mieć pełnej wiedzy na temat jego aktywności zawodowej. Natomiast zeznania małżonki ubezpieczonego nie posiadają waloru wiarygodności, gdyż w pełni nie korespondują z dokumentacją znajdującą się w aktach sprawy. Świadek A. J. stwierdziła bowiem, iż mąż po „zamknięciu” działalności był ubezpieczony (tj. zgłoszony dla celów ubezpieczenia zdrowotnego) jako członek jej rodziny w okresie, kiedy pracowała do 2009 roku, a tymczasem z informacji przekazanej przez NFZ wynika, iż zgłoszony został przez żonę do ubezpieczenia zdrowotnego dopiero od czerwca 2012 roku, czyli

po powrocie z pracy w Norwegii. Fakt zgłoszenia męża dopiero od czerwca 2012 roku do ubezpieczenia zdrowotnego potwierdza również i to, że zarówno świadek, jak i ubezpieczony, byli świadomi braku możliwości zgłoszenia ubezpieczonego jako członka rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego w okresie przed wykreśleniem prowadzonej przez niego działalności z ewidencji podmiotów gospodarczych. Potwierdza to również fakt niezgłoszenia się przez ubezpieczonego do ubezpieczenia zdrowotnego w spornych okresach w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna.

Organ rentowy nie podzielił również oceny Sądu I instancji co do skutecznego wykazania przez skarżącego, iż w spornych okresach nie prowadził on działalności gospodarczej. Ubezpieczony dokonał pierwszego wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych, którym podlegał jako sobą prowadząca działalność gospodarczą, od dnia 01.04.2003 r. i ponownie zgłosił się do ubezpieczeń z tego tytułu od dnia 28.09.2003 r., gdyż - jak sam wyjaśnił w toku postępowania - miał wtedy zlecenie i odwiesił działalność na czas zlecenia. Taki sposób postępowania wskazuje, iż cały czas, również w spornych okresach, pozostawał w gotowości do prowadzenia działalności gospodarczej, co potwierdza również składanie przez niego w spornych okresach co miesiąc zeznań podatkowych, w których wskazywał przychód. W ocenie organu rentowego składanie takich zeznań podatkowych, niekwestionowanych przez organ podatkowy nawet już po wejściu w życie przepisu art. 14a ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, nie potwierdza braku aktywności ubezpieczonego jako działacza gospodarczego, a jedynie brak lub niewykazywanie przychodów z tytułu prowadzenia działalności.

W świetle powyższego organ rentowy nie podzielił także stanowiska Sądu I Instancji, zgodnie z którym ubezpieczonego nie interesowało już prowadzenie działalności, a jedynie podjęcie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. W ocenie organu rentowego twierdzenia ubezpieczonego w tym zakresie nie są wiarygodne i sprzeczne same w sobie, a ubezpieczony nie uwiarygodnił w sposób wystarczający, że w spornych okresach interesowało go jeszcze podjęcie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. W sytuacji braku zainteresowania dalszym prowadzeniem działalności gospodarczej ubezpieczony dokonałby wykreślenia wpisu z ewidencji podmiotów gospodarczych już od kwietnia 2003 roku.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego. Wnioskodawca podniósł, że zarzut naruszenia prawa materialnego jest wadliwy, albowiem naruszenie prawa materialnego może polegać na błędnej wykładni danego przepisu, albo na jego niewłaściwym zastosowaniu. Pozwany nie wykazał zaś na czym miałyby polegać ewentualna błędna wykładnia przepisu, ani też nie wykazał na czym miałyby polegać niewłaściwe jego zastosowanie.

Zdaniem wnioskodawcy nie zachodzi również zarzucone w apelacji naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że powód skutecznie obalił domniemanie prawne, że zarejestrowana działalność jest wykonywana zeznaniami świadków, złożeniem do pozwanego oświadczeń o wyrejestrowaniu z ubezpieczeń na drukach (...) i (...) jak i oświadczeniami o przychodzie „0”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich oceny prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się od ustalenia, czy M. J. (1) w okresach wskazanych w decyzji organu rentowego, tj. od 01.04.2003r. do 27.09.2003r., od 05.10.2003r. do 31.01.2008r. oraz od 01.04.2010r. do 29.12.2010r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Podstawę prawną ustalenia podlegania przez wnioskodawcę obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym stanowi art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie

z którymi obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność i osobami z nimi współpracującymi. Terminy podlegania ubezpieczeniom społecznym określa natomiast art. 13 pkt 4 ustawy, który (w brzmieniu obowiązującym spornym okresie) stanowił, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Bezsporną w zasadzie w orzecznictwie pozostaje kwestia, iż podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika nie ze zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej, ale z faktu jej rzeczywistego wykonywania. W wyroku z dnia 13.11.2008r. (II UK 94/08, Lex nr 960472) Sąd Najwyższy podniósł, iż obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). W uzasadnieniu orzeczenia podniesiono, iż art. 13 pkt 4 ustawy systemowej jednoznacznie kładzie nacisk na rozpoczęcie wykonywania pozarolniczej działalności i zaprzestanie wykonywania tej działalności, a nie na moment dokonania w ewidencji działalności gospodarczej stosownego wpisu o zarejestrowaniu działalności oraz chwilę jego wykreślenia. W konsekwencji obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). Jest to wniosek logiczny, gdy weźmie się pod uwagę, że - z mocy art. 7 ust. 2 Prawa działalności gospodarczej - podjęcie działalności może nastąpić po uzyskaniu wpisu do ewidencji, a - w myśl art. 7e ust. 1 pkt 1 tego Prawa - wykreślenie wpisu następuje dopiero po zawiadomieniu o zaprzestaniu wykonywania działalności. Tym samym okres pomiędzy uzyskaniem wpisu a jego wykreśleniem nie musi odpowiadać i w konkretnych przypadkach nie odpowiada okresowi wykonywania działalności gospodarczej.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż wnioskodawca zarejestrował się w ewidencji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w dniu 12.01.2000 r., zaś wyrejestrowania z tej ewidencji dokonał dopiero w dniu 29.12.2010 r.

Rację ma wprawdzie skarżący, iż z zarejestrowaniem działalności gospodarczej wiąże się domniemanie jej prowadzenia. Niemniej jednak domniemanie to można obalić, jeśli ubezpieczony wykaze, iż pomimo zarejestrowania działalności gospodarczej faktycznie jej nie prowadził.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji trafnie zaś uznał, iż wnioskodawca wykazał w niniejszej sprawie, iż nie prowadził on działalności gospodarczej w okresach wskazanych w decyzji organu rentowego. Przedstawił on bowiem szereg dowodów potwierdzających tę okoliczność. Przedłożył on informację od Naczelnika Urzędu Skarbowego w E., iż w zeznaniach podatkowych z działalności gospodarczej w latach 2005 - 2010 wykazywał on przychód „0”, a także dowody wyrejestrowania się z ubezpieczeń społecznych od dnia 01.04.2003 r. Nadto, na wniosek ubezpieczonego Sąd I instancji przesłuchał świadków M. J. (2) i A. J., z których zeznań jasno wynika, iż w spornym okresie wnioskodawca nie wykonywał żadnych czynności związanych z działalnością gospodarczą. Zajmował się domem, ale zależało mu na tym, aby znaleźć pracę na umowę, a nie klientów swojej działalności, nie czynił więc w tym kierunku jakichkolwiek starań. Zeznania żony ubezpieczonego, co do okresu ubezpieczenia zdrowotnego wnioskodawcy jako członka rodziny nie mogą stanowić argumentu na niewiarygodność zeznań świadka, skoro faktycznie takie zgłoszenie miało miejsce ale w innym okresie (zaświadczenie k. 26). Pozwany natomiast poza samym faktem zarejestrowania działalności gospodarczej przez wnioskodawcę nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie tej działalności. Organ rentowy nie zdołał zatem podważyć wniosków płynących z dowodów przedstawionych przez ubezpieczonego.

Na powyższą ocenę nie wpływają w żaden sposób argumenty podniesione przez pozwanego w apelacji, które de facto sprowadzają się przede wszystkim do tego, że skoro w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji wnioskodawca nie zarejestrował działalności, to znaczy, że ją prowadził. W świetle opisanych wyżej dowodów przedłożonych przez wnioskodawcę, sam fakt, iż ubezpieczony w spornym okresie nie zarejestrował się jako osoba bezrobotna, nie stanowi zaś wystarczającego potwierdzenia wykonywania działalności gospodarczej.

Skarżący rację ma wprawdzie, iż w niektórych okresach, których dotyczy decyzja organu rentowego przepisy nie przewidywały instytucji zawieszenia działalności gospodarczej. Instytucja ta wprowadzona została dopiero ustawą z dnia 10.07.2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r., Nr 141, poz. 888), która weszła w życie w dniu 20.09.2008 r. Niemniej jednak, nawet wówczas zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego decydujące dla podlegania ubezpieczeniom społecznym było faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej. Skoro zaś ubezpieczony wykazał, że działalności takiej w spornych okresach nie prowadził, to tym samym nie podlegał on w tych okresach ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Sąd Okręgowy nie naruszył więc wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego.

Uznając zatem rozstrzygnięcie Sądu I instancji za prawidłowe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego.

SSA Lucyna Ramlo SSA Barbara Mazur SSA Michał Bober